

Landbrugsskolers grundkursus ca.	2.000
Uddannelser til DSB, politiet, P & T, forsvaret, etaterne samt gartnere, håndarbejds-lære-re osv., osv., for så vidt disse ikke forudsætter studentereksamen el. lign.	5.000
Antal uddannelsespladser for 16-årige i alt, ca.	100.000
Antal 16-årige i 1995 (= antal 1-årige 1980)	60.000

Punkterne c)-d) ovenfor drejer sig om rent midlertidige forhold og bør derfor imødegås med rent midlertidige foranstaltninger, såsom midlertidig lokaleleje, midlertidig forhøjelse af holdstørrelser, forlængelse af praktikperioder osv.

Punkt a) derimod er et langt værre, permanent problem, som i hovedsagen skyldes uheldige administrative forskrifter.

Uddannelserne for de 16-19-årige er blevet tilstoppet af de mange unge, der tager flere uddannelser oven i hinanden. De går i gymnasiet og derefter ind i endnu en uddannelse på 10.-12. klassetrin. De gør det for at samle points eller for at få tiden til at gå, indtil de når den alder, der kræves ved den ønskede uddannelse. De gør det, fordi de tror, at gymnasiet giver flere valgmuligheder. De kender ofte kun lidt til andre uddannelser. De tror, gymnasiet er den sikreste vej til de attræde stillinger i den offentlige sektor.

Men dette afgørende problem er ingenlunde uløseligt, for det er jo undervisningsministeren selv, der afstikker retningslinjerne for såvel optagelsesbetingelserne og aldersgrænserne som for den vejledning og bistand, der gives eleverne i folkeskolens afgangsklasser.

Det er forslagsstillernes overbevisning, at en effektiv udnyttelse af de styringsmuligheder, undervisningsministeren besidder, ville kunne løse op for tilstopningen af uddannelserne for de 16-19-årige og dermed også bremse oversvømmelsen af gymnasiet.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

På mange skoler skal eleverne i afgangsklasserne udfylde et skema, hvor der er følgende tre muligheder:

1. gymnasiet
2. 10. klasse
3. ud af skolen.

De elever, der vælger pkt. 1 eller 2, får fyldig vejledning, mens de elever, der vælger pkt. 3, får lov til at sejle deres egen sø. Handelsskolen og alle de andre erhvervsuddannelser sammenfattes under betegnelsen »ud af skolen« eller »ønsker at blive

udskrevet«. Skolen foretager tilmelding til gymnasiet, men ikke til handelsskolen eller de andre uddannelsessteder. Læreren har selv gået i gymnasiet, og der tales mest om gymnasiet – langt mindre om erhvervsuddannelserne. (Det sidste er blevet bekræftet af en undersøgelse på Thisted Handelsskole).

Dette må der rettes op på. Når mangfoldigheden i ungdomsuddannelserne ønskes bevaret, og når de unge skal vælge selv, så er det aldeles afgørende, at vejledningen er alsidig og hjælpen ligeligt fordelt.

Ad 2

Samtidig må det gøres klart for eleverne, at f. eks. en handelsskoleuddannelse giver flere og ikke færre valgmuligheder end en gymnasieuddannelse, idet førstnævnte som bekendt også åbner adgang til de videregående uddannelser. Og det må stå lysende klart for de unge, at der på sygeplejerske-, lærer- og pædagoguddannelserne er alt for mange ansøgere i forhold til behovet og antallet af pladser, og at der er en uhyggelig overproduktion på vej på universiteter og højere læreanstalter. Samtidig må de oplyses om mulighederne for at blive selvstændig, om de gode løn-, arbejds- og beskæftigelsesvilkår, der tilbydes i den private sektor, om den store mangel på arbejdskraft i en række udlandskonkurrerende erhverv, samt inden for DSB, postvæsenet, politiet m. v.

Ad 3

Der tænkes f. eks. på børnehave- og fritidspædagoguddannelsen, hvor en sænkning af aldersgrænsen evt. kunne kombineres med, at uddannelsens praktikperiode forlænges.

Ad 4

Erhvervs erfaring giver modenhed og motivation og fremmer forståelsen mellem samfundsgrupperne. Relevant erhvervs erfaring giver derudover konstante færdigheder og nyttige erfaringer inden for faget, som kan være lige så vigtige som de teoretiske kudskeer, og som kan indgå i en ofte savnet vekselvirkning mellem teori og praksis.